



## Türkiye'deki Yağmacı Dergiler: Beall Listesi Üzerine Bir Araştırma

### *Predatory Journals in Turkey: An Investigation Through Beall List*

Sümeyye AKÇA, Müge AKBULUT

#### **Makale Bilgisi / Article Information**

##### **Bu makaleye atıf yapmak için/ To cite this article:**

Akça, S. ve Akbulut, M. (2018). Türkiye'deki yağmacı dergiler: Beall listesi üzerine bir araştırma. *Bilgi Dünyası*, 19(2), 255-274. doi: 10.15612/BD.2018.695

**Makale türü / Paper type:** Hakemli / Refereed

**Doi:** 10.15612/BD.2018.695

**Geliş Tarihi / Received:** 31.08.2018

**Kabul Tarihi / Accepted:** 20.12.2018

**Elektronik Yayınlanma Tarihi / Online Published:** 23.12.2018

#### **İletişim / Communication**

Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği / University and Research Librarians Association  
Posta Adresi / Postal Address: Marmara Sok. No:38/17 06420 Yenisehir, Ankara, TÜRKİYE/TURKEY  
Tel: +90 312 430 03 61; Faks / Fax: +90 312 430 03 61; E-posta / E-mail: bilgi@bd.org.tr  
Web: <http://www.bd.org.tr/index.php/bd/index>

## Türkiye'deki Yağmacı Dergiler: Beall Listesi Üzerine Bir Araştırma

Sümeyye AKÇA\* , Müge AKBULUT\*\* 

### Öz

*Bu çalışmada literatürde yağmacı dergiler bağlamında otorite sayılan Beall listesinde yer alan Türkiye menşeli dergiler tespit edilmiş ve ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bulgularda Beall listesindeki dergilerin %3,2'sinin Türkiye menşeli olduğu tespit edilmiştir. Buna göre Türkiye listede Hindistan'dan sonra ikinci sırada görülmektedir. Listedeki Türkiye menşeli dergi sayısı 2003 yılından 2010 yılına kadar belli bir seviyede seyrederken (2010 yılında yedi dergi) 2011 yılından itibaren ani bir artış göstermeye başlamış ve 2016 yılında sayı 41'e ulaşmıştır. Sayıları ciddi boyutta artan bu yağmacı dergilerin önünü alabilmek adına çalışma kapsamında tartışılan kriterlerin (Beall tarafından belirlenen ya da Beall listesini eleştiren araştırmacılar tarafından ortaya konan kriterler) yağmacı dergilerin belirlenmesi açısından araştırmacılara yol gösterici olacağı kanaatindeyiz.*

**Anahtar sözcükler:** Yağmacı dergiler; Beall listesi; korsan dergiler; Jeffrey Beall

\* Sorumlu Yazar, Dr. Öğr. Üyesi, Ardahan Üniversitesi, Ardahan İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, sumeyyeakca@ardahan.edu.tr

\*\* Arş. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, makbulut@ybu.edu.tr

## Predatory Journals in Turkey: An Investigation Through Beall List

Sümeyye AKÇA\* , Müge AKBULUT\*\* 

### Abstract

*In this study predatory journals originated from Turkey in the Beall list, which situated in the context of the literature as an authority, have been identified and studied in detail. Results show that 3.2% of the journals in the list originated from Turkey. Accordingly, it is seen Turkey ranks second after India in the list. While the number of Turkish journals in the list was at a certain level from 2003 to 2010 (seven journals in 2010), it started to show a sudden increase since 2011 and reached 41 in 2016. We believe that the criteria discussed by the researchers (the criteria set by Beall or the others who criticize the Beall list) will guide the researcher to determine the predatory journals in order to be able to avoid them.*

**Keywords:** *Predatory journals; Beall list; hijacked (Illegitimate) journals; Jeffrey Beall.*

\* Corresponding Author, Assist. Prof., Ardahan University, Ardahan Faculty of Humanities and Letters, Department of Information Management, sumeyyeakca@ardahan.edu.tr

\*\* Research Assistant, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Department of Information Management, makbulut@ybu.edu.tr

## Giriş

Ülkelerin ekonomik kalkınma düzeyleri ile bilimsel çıktıları arasında bir bağ olduğu bilinmektedir. Son yıllarda pek çok etkenle beraber internetin de yaygınlaşmasıyla özellikle ekonomik açıdan gelişmekte olan ülkelerde yağmacı bilimsel yayınların (predatory publishing) varlığı dikkat çekmektedir (Beall, 2012). Akademik yayıncılıkta internetin sunduğu kolaylıkların (Shamseer ve diğerleri, 2017) yanında ülkelerin bilim politikaları ve akademik ödül ve değerlendirme kriterleri de bu yayınların artmasına neden olmuştur. Öyle ki 2011 yılından itibaren yağmacı dergilerin yaygınlığı %5000 artmıştır. Dünyada hâlihazırda 30.000 civarında akademik dergi vardır ve buna ek olarak 10.000'e yakın yağmacı dergi olduğu bilinmektedir (Cress, 2017a; 2017b).

Denver'da Colorado Üniversitesinde kütüphaneci olan Jeffrey Beall tarafından 2010 yılında bu dergileri kapsayan bir kara liste oluşturulmaya başlanmıştır.<sup>1</sup> En son 2015 yılında güncellendiğinde yağmacı yayıncı sayısı 693, yağmacı dergi sayısı ise 507 olarak kaydedilmiştir (Gasparyan, Yessirkepov, Diyanova ve Kitas, 2015). Beall listesini bireysel dergiler ve yayıncılar olmak üzere iki kategoride hazırlamıştır. Bu kara listede olan dergilerin genel özellikleri şöyle sıralanabilir:

- Dergiye gönderilen çalışmalar üzerinde ciddi bir editoryal değerlendirme ve hakemlik sürecinin olduğunu iddia etmek,
- Prestijli bilimsel kuruluşlarla olan ilişkiler hakkında yalan söylemek,
- Var olmayan bir kuruluşla işbirliği olduğunu söylemek,
- Saygın akademisyenleri izinleri olmadan editoryal kurullara atamak (ve isimlerini kaldırmayı reddetmek),
- Derginin etki faktörünün (journal impact factor) yüksek olduğunu iddia etmek,
- Yazar dergiye çalışmasını gönderme işlemini tamamlayana kadar dergi işletim ücreti konusunda bilgilendirme yapmamak,
- Derginin prestijli indekslerde yer aldığını iddia etmek (Anderson, 2017).

Ayrıca dergilerin web sitelerindeki metinlerde tuhaf bir gramer kullanılması, ünlem işaretlerinin çokça kullanılması, rengarenk bir stil olması bu dergilerin yağmacı olduklarını gösterebilen durumlardır. Dergi adlarında "uluslararası" (international) sözcüğünün kullanılması, geniş kapsamlı (multi-tasking) konular, son gönderim tarihlerinin (deadline) belirsiz olması, isimlerin kusurlu yazılması gibi durumlar da yağmacı dergilerin ortak özellikleri olarak gösterilmektedir. Çalışmaların çok kısa

<sup>1</sup> Bu site 2017 yılının ilk aylarında kapatılmıştır. Fakat bu sitenin arşivi kullanılarak oluşturulmuş blogda söz konusu listeler anonim kişi veya kişilerce güncellenmektedir (<https://beallist.weebly.com>).

sürelerde yayınlanacağı vaadi de bu tarz dergilerde özellikle vurgulanmaktadır. Ayrıca bu dergi adları alanın mevcut dergi ve konferans adlarıyla çok benzemektedir ya da nüansla gerçeğinden ayrılmaktadır (hijacked journals) (Cress, 2017b). Böylelikle bu dergiler kamuflej kullanarak insanların zihninde bir algı oluşturmaya çalışmaktadırlar (Anderson, 2015a). Bu dergilerin menşeleri de genelde Amerika, İngiltere, Kanada ya da Avustralya olarak gösterilse de bunlar yanlış adres olup, gerçekte Pakistan, Hindistan ve Nijerya merkezli oldukları belirlenmiştir (Beall, 2012).

Yağmacı dergilerin çoğalmasında 2008 yılında açık erişimin başlamasının etkili olduğu da söylenmektedir. PLOS ONE gibi konu bakımından geniş yelpazeli dergilerin oluşumuyla beraber yağmacı dergiler de bunu örnek almışlardır. Bu dergiler açık erişimli dergilerin adını da lekelemekte ve açık erişimin bilimsel iletişimdeki rolünü baltalamaktadır. Açık erişim temelinde görülen sorunlar aslında açık erişim olmayan dergilerde de görülebilmektedir. Yani söz konusu etik dışı durumlar bilimsel çalışmaların yayınlanma ortamından daha derin bir soruna işaret etmektedir (Al ve Soydal, 2015). Açık erişimin yazar ödemeli altın modelini kullanan bu yağmacı yayıncılar, bu modelin zayıf yanlarını kullanarak, kendilerine mümkün olduğunca çok kazanç sağlama peşindedirler (Beall, 2016a).

Ayrıca bu dergilerin tercihinde ve oluşumunda, bilim camiasındaki teşvik ve ödül sistemlerinin önemli bir rolü bulunmaktadır. Yayınla ya da yok ol (publish or perish) sisteminin geçerli olduğu ve niceliğin daha üstün tutulduğu bu sistem, yağmacı dergilerin sayısını günden güne artırmaktadır (Beall, 2016a; Meadows, 2017). Tecrübesiz akademisyenlerin yükselmek için bu dergileri kullanmaları sonucunda durum, daha da vahim bir hâl almıştır (Beall, 2012; Cress, 2017b).

Yağmacı dergilerde yayın yapan tüm araştırmacıları aynı kefeye koymak ise doğru değildir. Bazıları gerçekten kolay ve hızlı yoldan yükselmek ve kazanç sağlamak amacıyla bu dergilerde yayın yapmayı tercih ederken (Meadows, 2017) bazı nitelikli araştırmacıların bu ağa kandırılarak katıldıkları görülmektedir. Bu durumda özellikle seçici dergilerde kabul alamayan araştırmacılar, yayına ihtiyaçları oldukları bir dönemde, yağmacı dergilerden gelen elektronik postayla çalışmalarını buralarda yayımlamaktadırlar. Çünkü bu dergiler genellikle araştırmacılara gönderdikleri elektronik postayla hızlı ve kolay bir yayın süreci vaat ederek, kendilerini yüksek kalitede ve yüksek metrik puanına sahip bir dergi olarak göstermekte ve araştırmacıları bu şekilde kandırmaktadırlar (Beall, 2016a). Ayrıca bu dergilerden gelen maillerde kendisini ve çalışmasının adını gören araştırmacılar için ağa takılma olasılığı artmaktadır.

Yağmacı dergilerin ağına takılmamanın en iyi yolu ise bu dergilerin kapsamının ne olup olmadığı hakkında bilgi sahibi olmaktır. Oluşturulan kara listeler, bu dergilerin tanınmasını ve akademisyenlerin bu dergilerden uzak durmasını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca üniversitelerin kadro ve görevde yükselme değerlendirme kurullarının, bu dergilerde yayım yapan akademisyenlere karşı dikkatli olmaları beklenmektedir.

Dosyalar değerlendirilirken ilgili kurul üyelerinin bu listelerden yararlanmalarını sağlamak, sürecin doğru yönetilmesine katkı sağlayabilecektir. Fakat bu kara listelerin de güvenilir olmaları için baz alınan kriterlerde dikkat edilmesi gereken noktalar bulunmaktadır. Bunlar şöyle sıralanabilir:

- Kriterler açık ve erişilebilir olmalı,
- Bu kriterler tüm dergiler için uygulanabilmeli,
- Bir derginin ya da yayıncının listeye alınmasının nedeni açıkça belirtilmeli,
- İtiraz süresi ve bu süreçte yapılması gerekenler açık ve erişilebilir olmalı,
- İtirazlar ivedilikle ele alınmalı, reddedildiği zaman ise reddedilme nedeni açık ve erişilebilir olmalı,
- Listedenden çıkarılan bir derginin çıkarılma nedeni açıkça belirtilmeli ve gerekçeler erişilebilir olmalı,
- Bir dergi yanlışlıkla listeye eklendiğinde yanlışlık yapıldığı açık biçimde kabul edilmeli ve liste sahibi bu hatanın tüm sorumluluğunu üstlenebilmelidir (Anderson, 2015b).

Türkiye’de son yıllarda akademik camiada sahte dergi ve sahte konferans konusu çokça gündeme gelmektedir. Yapılan çalışmalarda Türkiye artık sahte makale basan merkezlerden biri olarak gösterilmektedir (“Türkiye sahte”, 2018). Sayıları sürekli artan bu sahte yayınlar bilimsel iletişimin temelini sarsmaktadır (Taşkın, 2018). Bu dergilerde yayımlanan hakem incelemesi (akran değerlendirmesi) ve editoryal süreçten geçtiği şüpheli yayınlar, tüm bilim camiasını etkileyerek, sözde bir bilimsellik oluşturmakta ve bu çalışmaların üzerine yapılan diğer çalışmaların da şaibeli olmasına neden olmaktadır. Bu durum, bilimin en önemli özelliklerinden birikimli olması ilkesini de tehlikeye düşürmektedir. Bu yüzden yeni bir araştırma yaparken araştırmacı hangi kaynakları ele alması ve hangilerini göz ardı etmesi gerektiği konusunda çok dikkatli davranmalıdır (Beall, 2016a).

Bu çalışmanın amacı Beall’in oluşturduğu yağmacı dergi listesinde yer alan Türkiye menşeli dergileri tespit etmek ve bu dergilerin genel özellikleri hakkında bilgi toplamaktır. Bu bağlamda Beall listesindeki dergilerin ülkelere ve ekonomik gelişmişlik düzeylerine göre dağılımı nasıldır? şeklindeki araştırma sorusu yanıtlanmış ayrıca söz konusu listede ne kadar Türkiye adresli dergi oluşunun tespit edilmesi amacıyla Beall listesindeki dergilerin web siteleri incelenerek Türkiye adresli olanların temel karakteristikleri (yayımlanma düzenleri, sayfa sayıları, ortalama makale sayıları gibi) araştırılmıştır. Ayrıca bu dergilerin resmi yayın organlarına göre dağılımları, editör kurulları, indekslerde yer alma durumlarına da bakılmıştır.

Bu çalışmayla, Beall listesinde Türkiye adresli ne kadar dergi olduğu ortaya konarak Türkiye'nin bu konuda Dünyadaki durumu araştırılmıştır. Böylelikle bilim camiasının bilimsel iletişimde çok önemli bir rolü olan bilimsel dergileri seçerken nasıl bir tutum sergilemeleri gerektiği de gerekçeleriyle açıklanmıştır. Çalışmanın bulguları ışığında, bilim politikası üretenlerin sahte dergileri de işin içine katan değerlendirme kriterleri oluşturmaları önerilmektedir. Tüm bunların yanında bu çalışmada, birikimli bir süreç olan bilimsel iletişimde nitelikli bir akran değerlendirmesinden geçmeyen yayınların bilimi nasıl kirlettiği (çığ etkisi) ortaya konmaya çalışılmıştır.

## Literatür

Yağmacı (predatory) dergi tanımını literatüre Jeffrey Beall kazandırmıştır (Deprez ve Chen, 2017). Yağmacı tanımı bu çeşit dergilerde özellikle bilerek kasıtlı bir kandırmaca söz konusu olduğu için kullanılmıştır. Tanımı hatalı bulan bazı araştırmacılar bu kelimenin yerine korsan (hijacked-illegitimate) dergi tanımını kullanmayı daha doğru görmüşlerdir. Söz konusu tanım kapsamında düşük yayın kalitesine sahip dergiler değerlendirilmiştir (Shamseer ve Moher, 2017). Böyle dergiler kabul edilmiş yayın standartları ve kurallarına uygun olmadıkları için biçimsel açıdan "dergi" olarak dahi kabul edilmemektedir. Bunlar daha çok yayın hayatına yeni başlamış dergilerdir. Anderson ise (2015a; 2015b) yağmacı terimi yerine "kötü niyetli" (bad faith) ve "yanıltıcı" (deceptive) terimlerinin kullanılmasının daha yerinde olduğunu savunmuştur.

Tanımın yanında Beall'in oluşturduğu listeye de literatürde çokça eleştiri bulunmaktadır. Beall'in bu listesinin oluşturulmasında ciddi zayıflıklar olduğu ve bu listenin neye göre oluşturulduğu bilgisinin bulunmaması eleştirilmekte, pek çok yönde bu liste kusurlu bulunmaktadır. Shamseer ve Moher (2017) biyomedikal alanındaki dergiler üzerine yaptıkları çalışmada, Beall'in kriterlerini kanıta dayalı olmadığı, keyfi ve tek taraflı olarak uygulandığı için eleştirmektedir. Çalışmada listeye güven konusunda problem olduğu belirtilmiştir. Ayrıca bu çalışmada tüm bu ölçütlerin sözde "yağmacı dergiler"e özgü olmadığı ve bazı kriterlerin her iki dergi türünde (yağmacı ve korsan) eşit derecede bulunduğu gözlemlenmiştir. Diğer bir görüşe göre dergiler dinamik oldukları için bu listede yer alan dergilere "yağmacı" etiketinin atfedilmesi sorunlu bulunmaktadır. Tek bir kriterinin sağlanmamasından ötürü bir derginin yağmacı olarak ifşa edilmesinin adil olmadığı belirtilmekte "yağmacı yayıncılık" teriminin belirsiz ve öznel olduğu ifade edilmektedir (Anderson, 2015a; 2015b).

Literatürde Beall'in listesine karşı oluşan tüm bu tepkilere karşı yapılan bir çalışmada bir yıl boyunca yazarlara dergilerden gelen davet mailleri toplanmış ve bu dergiler Beall'in listesiyle karşılaştırılmıştır. Çalışmanın sonucunda Beall'in listesinin %78,5'inin yağmacı sınıfında olduğu tespit edilmiştir (Moher ve Srivastava, 2015).

Beall'in tek kişilik bu çok ses getiren ve aynı zamanda çokça eleştirilen çabasının yanında 2017 yılında Cabell adlı yayıncı geniş bir kadroyla bu işe soyunmuştur. Hatırı

sayılı bir çalışma neticesinde oluşturulan listeye belli bir ücret karşılığı erişilebilmesi ironiktir (Anderson, 2017a). Bu listenin herkesin erişimine açık olarak yayımlanması, son değerlendirme tarihlerinin yer alması ve dergilere itiraz için zaman tanınması gibi kriterleri bu girişimin iyi tarafları olarak değerlendirirken pek çok alanda da geliştirilmesi gerektiğini belirtilmiştir. Özellikle Beall'ın listesindeki problem olan dürüst fakat düşük kalitedeki dergilerin de yağmacı sınıfına dahil edilmesi bu liste girişiminin de sorunlu tarafı olarak görülmektedir.

Literatürde bilim camiasını etkisi altına alan ve sayıları gün be gün artan yağmacı yayınların daha çok Asya ve Afrika ülkelerinde görüldüğüne dair yaygın bir kanı bulunmaktadır. Pek çok çalışmada yağmacı dergilerin menşei, bu dergilerde yayımlanan makaleler ve bu çalışmalara gelen atıfların en çok Hindistan, Pakistan, Nijerya gibi Orta Asya ülkelerinden olduğu tespiti yapılmıştır (Beall, 2012; Nwaqwu ve Ojemeni, 2015; Oermann ve diğerleri, 2016; Shen ve Björk, 2015; Xia ve diğerleri, 2015). Fakat bu yaygın kanı *Nature*'da yayınlanan bir çalışma ile baltalanmıştır. 200'ün üzerindeki yağmacı dergide yayımlanan 2000 makale üzerinde yapılan çalışmada, bu dergilerde yayımlanan makalelerin gelir seviyesi düşük Orta Asya ülkelerinden değil, orta ve yüksek gelir seviyesindeki ülkelere geldiği belirlenmiştir (Moher ve diğerleri, 2017).

Türkiye'de de sayıları gittikçe artan yağmacı dergileri nitelikli dergilerden ayırt etmek bilimsel camiada en önemli problem olarak görülmektedir. Bu konu üzerine yapılan bir çalışmada, yağmacı, açık erişimli ve geleneksel dergilerde hakemlik sürecinin şeffaflığını analiz etmeye yönelik -en iyi uygulamalar ve editoryal kılavuzlar temel alınarak 14 maddelik- bir araç geliştirilmiştir. 31 dergi üzerinde yapılan bu çalışmada yağmacı dergilerin ayırt edilmesindeki en önemli göstergenin şeffaf olmayan hakemlik süreci olduğu görülmüştür (Wicherts, 2016). Bir diğer çalışmada ise Markowitz, Powell ve Hancock (2014), 203 yağmacı dergi ve 203 güvenilir derginin (Web of Science'da dizinlenen en yüksek etki faktörlü dergiler) Hakkımızda (About Us), Amaç veya Kapsam (Aim or Scope) bölümlerinde ve web sitelerinde dil analizi yaparak bunları karşılaştırmışlardır. Yağmacı dergilerin ilgili bölümleri daha olumlu bir dil ama daha az nesne, edat ve sıfat içerirken web sitelerinde de diğer gruptaki dergilere göre uzun cümleler ve geniş zaman kipi kullanıldığı belirlenmiştir. Yazarlar bu farklılıkları yağmacı yayıncıların aldatma amaçlı bir dil kullanmalarına bağlamışlardır.

Yağmacı dergileri ayırt etmedeki zorluk ve bu konudaki bilgi eksikliği, araştırmacıların çalışmalarını bu dergilere kaptırmalarına neden olmaktadır. Bazı yazarlar bilgi eksikliğinden kaynaklı çalışmalarını bu dergilere kaptırmışken bazıları da bilinçli olarak; çalışmalarının daha hızlı yayımlanması ve bu yayınlardan daha hızlı kazanç ve fayda elde etmek amacıyla bu dergilerde yayın yapmaktadırlar (Meadows, 2017). Bu dergilere yakalanan yazarlar ise amatör yazar olarak tanımlanmıştır (Shamseer ve Moher, 2017). Christopher ve Young (2015), 145 veteriner hekim ve tıbbi yazar hakkında yaptıkları küçük bir çalışmada farkındalık sorununu gündeme getirmişlerdir. Çalışmada yalnızca



33 yazarın (%22,7) yağmacı dergilerde yayın yaptıklarının farkında oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca bir diğer çalışmada bu dergilerde yayın yapan yazarların gelen mailler sonucu dergilere çalışmalarını gönderdikleri ve durumun farkına vardıklarında da yayım sürecini durduramadıkları görülmektedir (Oermann ve diğerleri, 2016, s. 630).

Bu dergilerde yayımlanan makalelerin bilimsel camiada yıkıcı ve bulaşıcı bir etkisi bulunmaktadır. Nwaqwu ve Ojemeni (2015) iki Nijeryalı yağmacı yayıncı üzerine yaptığı çalışmada 32 derginin (biyomedikal alanında) Google Scholar'dan 12.596 atıf aldığını ortaya çıkarmıştır. Dergi başına 394 atıf düşerken her sayfa için ise 2,25 atıf oranı beklenmektedir. Bu yağmacı yayınların önde gelen indekslere bulaşması üzerine yapılan diğer bir çalışmada Beall'in listesindeki dergilerin bu indekslerde yer alıp almadıklarına bakılmıştır. Çalışmanın sonucunda Gale Academic OneFile'de altı, EBSCO Academic Search Complete'de 55, ProQuest Central 299 ve DOAJ'da 812 yağmacı dergi bulunmuştur (Nelson ve Huffman, 2014).

Türkiye'de ise literatürde yağmacı dergilerle ilgili son yıllarda bilgilendirici çalışmaların varlığı görülmektedir. Bu çalışmalarda Türkiye'nin yağmacı dergiler konusundaki durumu ele alınmakta ve akademik camia bu konuda uyarılmaktadır (Şahin, Artıran İğde ve Dikici, 2017; Şencan, 2017; Taşkın, 2018).

## Araştırmanın Yöntemi ve Sınırlılıklar

Bu çalışmada Beall'in 2015 yılında güncellediği bireysel (standalone) yağmacı dergi kategorisindeki listesinden Türkiye menşeli olanlar üzerine inceleme yapılmıştır. Bunun için olayların, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların "ne" olduğunu betimlemeye, açıklamaya ve mevcut durumları, koşulları, özellikleri aynen ortaya koymaya çalışan betimleme yöntemi kullanılmıştır (Kaptan, 1977, s. 129). İlk önce listedeki tüm dergilerin web siteleri taranarak dergilerin menşeleri bulunmuştur. Türk olmayan dergilerin ise editoryal kurulları incelenerek Türkiye'den editoryal kurulda isim olup olmadığına bakılmıştır. İkinci aşamada Türkiye adresli yağmacı dergiler değerlendirmek üzere, bu dergilerin karakteristikleri (yayın sayıları, yayın süreleri, düzenli olup olmadıkları, yayınların konu kategorileri, değerlendirme kurulları gibi), hakemlik süreci ve makale işletim ücretleri hakkında bilgi toplanmıştır. Bunun yanı sıra bu dergilerde yer alan hakemler, editörler ve yayınlar hakkında daha detaylı inceleme yapılmıştır.

2017 Aralık ayında<sup>2</sup> indirilen Beall'in yağmacı dergiler listesindeki toplam dergi sayısı 1319 olarak belirlenmiştir. Aralık 2017'den Şubat 2018'e kadar bu dergilerin web siteleri incelenerek dergilerin menşeleri belirlenmiştir. Bunlar arasından Türk olanlar ve Türk olabilme ihtimali olanlar<sup>3</sup> ayrılmıştır.

2 23 Aralık, <https://beallist.weebly.com/standalone-journals.html>

3 Web sitelerinde merkez bilgisi olmayan, fakat değerlendirme kurullarında ve yayınlarda çok fazla Türkiye adresi bulunduran dergiler.

Çalışma kapsamında Beall'in oluşturduğu yağmacı dergi listesindeki Türkiye menşeli dergiler ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bunların dışında yağmacı, gayri meşru ya da yanıltıcı dergi bulunsa da bu dergiler çalışma kapsamına dahil edilmemiştir.

Yayınların etkisini incelerken en çok kullanılan gösterge şüphesiz atıf sayısıdır. Fakat çalışmamız kapsamındaki dergiler herhangi bir dizin kapsamında yer almadığı için atıf bilgilerini toplamak hata payı yüksek bir işlem olacaktır. Bu sebeple atıf sayıları bu çalışma kapsamında değildir.

## Bulgular

Bu bölümde öncelikle Beall listesindeki dergiler hakkında genel bulgular paylaşılmış, ardından listedeki Türkiye menşeli dergiler hakkında ayrıntılı bilgiler sunulmuştur.

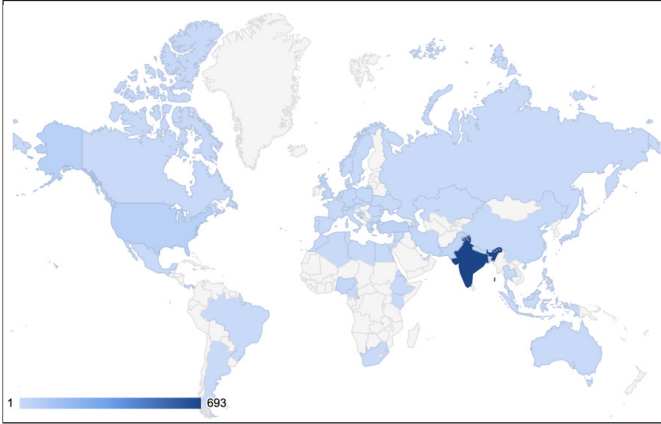
### Beall'in Kara Listesinde Yer Alan Dergilerle İlgili Genel Bilgiler

Beall'in listesinde toplam 1319 dergi yer almaktadır. İlk aşamada bu dergilerin siteleri incelenerek adresleri belirlenmiştir. Bu süreçte listedeki 217 derginin web sitesine erişilememiştir. Bu dergilerden %80'inin (n=174) İnternet Arşivi (archive.org) kaydına erişilmiştir. Bazı dergiler ise web sitelerinde adres bilgisi belirtmemiştir. Sonuç olarak listedeki dergilerden 51 tanesinin hangi ülkeden olduğu bilgisine erişilememiştir. Tablo 1 ülkesi belirlenebilen 1268 derginin dağılımı hakkında bilgi vermektedir. Listedeki dergilerin yarısından fazlası (%55) Hindistan adreslidir.

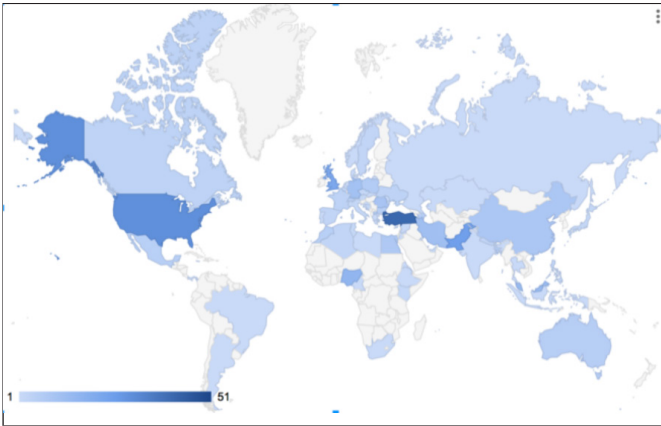
**Tablo 1.** Beall Listesindeki Dergilerin Ülkelere Göre Dağılımı

Ülke	Dergi sayısı	
	n	%
Yeni Delhi	693	54,6
Türkiye	41	3,2
ABD	30	2,3
Pakistan	25	1,9
İngiltere	22	1,7
Nijerya	16	1,2
Malezya	14	1,1
İran	12	0,9
Almanya	11	0,8
Romanya	10	0,7
Diğer (<10)	394	31,0
Toplam	1268	100

Şekil 1 ise listedeki dergilerin ülkelere göre dağılımının harita üzerinde gösterimidir. Hindistan adresli dergiler sayıca fazla olduğu için diğer ülkelerdeki dergilerin dağılımı kolaylıkla gözlenememektedir. Bu yüzden Hindistan dergilerinin dahil edilmediği bir harita daha hazırlanmıştır (Şekil 2). Bu harita incelendiğinde ise Beall'ın listesinde Hindistan'dan sonra en çok Türkiye adresli dergilerin yer aldığı görülmektedir (%3, n=41). Türkiye'yi 30 dergi ile ABD takip etmektedir. Bu noktada çoğu derginin merkezleri ABD'de olmasa bile merkez olarak burayı gösterdiklerini de belirtmekte fayda vardır. Daha önce de bahsedildiği üzere Beall'ın listesi belli ülkelerdeki dergileri içerdiği için önyargılı olmakla eleştirilmektedir (Farmer, 2017).



Şekil 1. Beall listesindeki dergilerin ülkelere göre dağılımı



Şekil 2. Beall listesindeki dergilerin ülkelere göre dağılımı (Hindistan Hariç)

Şekil 1 ve Şekil 2'deki haritaya ilişkin dergi sayısı bilgileri <http://mugeakbulut.com/yayinlar/predatory/> adresinden elde edilebilir. Etkileşimli Dünya haritası üzerinde Beall listesinde hangi ülkenin kaç dergisi olduğu bilgisi öğrenilmek istendiğinde, ilgili ülkenin üzerine gelinerek öğrenilebilir.<sup>4</sup>

Ülkelerin ekonomik kalkınma düzeyleri ile bilimsel çıktılar arasında bir bağ olduğundan hareketle Beall listesinde yer alan dergilerin ekonomik açıdan gelişmişlik düzeylerine göre (The Organisation for Economic Co-operation and Development [ORCD], 2018) dağılımı da incelenmiştir (Tablo 2). Listede yer alan 1319 derginin 882 tanesinin menşei gelişmekte olan ülkelerdir.<sup>5</sup> Listedeki 27 dergi, az gelişmiş ekonomiye sahip dört ülkeden gelmektedir. Hindistan'ın da içinde bulunduğu, orta gelir seviyesi ve altındaki 12 ülkelerden 736 dergi listede yer almaktadır ve bu dergiler listedeki toplam dergilerin yarısından fazlasını oluşturmaktadır (%55,8). Üst orta gelir ekonomi grubundaki 9 ülkeden ise 21 dergi Beall listesinde yer almıştır. Genel olarak dergilerin %67'si gelişmekte olan ülkelere aittir.

**Tablo 2.** Beall Listesindeki Dergilerin Ülkelerinin Ekonomik Gelişmişlik Düzeylerine Göre Dağılımı

Gelişmişlik Düzeyi	Dergi Sayısı	%	Ülke Sayısı
Az gelişmiş ülkeler	27	2	4
Orta gelir seviyesindeki ve altındaki ülkeler	736	56	12
Üst orta gelirli ülkeler	119	9	21
Toplam	882	67	37

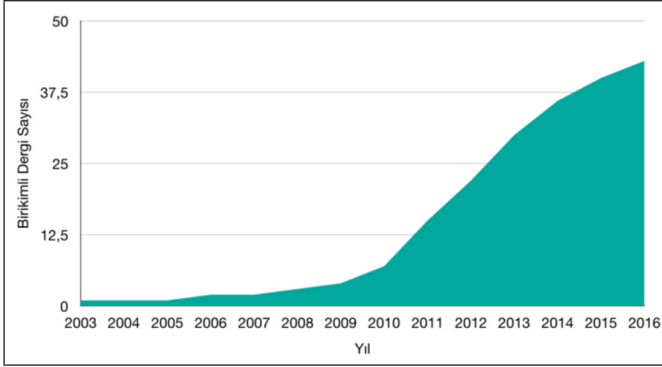
### Beall'in Kara Listesinde Yer Alan Türkiye Adresli Dergilerle İlgili Bilgiler

Çalışmanın ikinci aşamasında ise Türkiye adresli olduğu belirlenen dergiler çeşitli açılardan incelenmiştir (yayın sayıları, yayın süreleri, düzenli olup olmadıkları, yayınların konu kategorileri, değerlendirme kurulları). Daha önce de değinildiği gibi, Beall'in listesinde adresi belirlenebilen 1268 dergiden 41 tanesi Türkiye adreslidir (%3,2).

Beall'in listesindeki Türk dergilerin yayın hayatına başlama tarihlerine göre dağılımı Şekil 3'te verilmiştir. Listedeki Türk dergi sayısı 2003 yılından 2010 yılına kadar 10'un altında seyretmiştir (2010 yılında 7 dergi). Ancak 2011 yılından itibaren ani bir artış göstermeye başlamış ve 2016 yılında 41'e ulaşmıştır.

4 Bazı dergilerin web sitesinde derginin menşei birden fazla ülke olarak gösterilmiştir. Bu durumda editörler, yayın değerlendirme kurulu ve yayıncılar incelenerek hangi ülkenin daha ağır bastığı saptanarak ilgili derginin menşei etiketlenmiştir.

5 216 derginin web sitesinde menşei bilgisi bulunamamıştır.



**Şekil 3.** Beall'in listesindeki Türk dergilerin yayın hayatına başlama tarihlerine göre dağılımı

Türkiye'de 2015 yılında yürürlüğe giren Akademik Teşvik Yönetmeliği<sup>6</sup> ile beraber yağmacı dergilerin sayısında bir artış olduğu gözlenmiştir. Beall'in hazırlamış olduğu kara listede yer alan Türk dergilerin yedi tanesi 2015 yılından itibaren yayımlanmaya başlamıştır ve hepsi de düzensiz olarak yayımlanmaktadır (Şekil 3). Fakat Şekil 3'te de görüldüğü gibi yağmacı dergilerin sayısında 2011 yılında daha keskin bir artış görülmektedir. Bunda açık erişimin yaygınlaşması etkili olmuş olabilir (Beall, 2012; Cress, 2017b). Beall listesinde yer almayan çok fazla sayıda sahte ya da şüpheli dergi bulunmaktadır. Akademik Teşvik Yönetmeliği 2018 yılında güncellenmiş ve dergilerin uluslararası hakemli bir dergi olarak sayılabilmesi için en az beş yıldır yılda en az bir sayı ile yayınlanıyor olması, derginin editör veya yayın kurulunun uluslararası olması, bilimsel değerlendirme süreci ve bu sürecin nasıl işlediğinin derginin internet sayfasında yer alması ve derginin internet sayfası üzerinden yayımlanmış makalelerin künyelerine ulaşılabilmesi gibi kapsamlı bir düzenlemeye gidilmiştir. Bu düzenleme ile sahte dergilerin teşvik kapsamında yer almaması hedeflenmiştir.

Listedeki Türk dergilerin resmi yayın organlarına göre dağılımı Tablo 3'teki gibidir. Dergilerin yaklaşık %20'sinin sitesinde adres belirtilmemiştir. Bunun dışında dergiler çoğunlukla kişi ve üniversiteye bağlı olarak çıkarılmaktadır.

6 <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/12/20151218-4.pdf>

**Tablo 3.** Beall Listedeki Türk Dergilerin Resmi Yayın Organlarına Göre Dağılımı

Resmi Yayın Organı	Dergi Sayısı	%
Üniversite	12	29,2
Kişi	12	29,2
Belirtilmemiş	9	21,9
Firma	4	9,7
Yayıncı	4	9,7
Toplam	41	99,7

Beall'in listesinde yer alan 41 Türkiye menşeli dergiden %61'i (n=25) düzensiz (belirtilen aralıklarla çıkmaması) yayımlanmaktadır ve dergilerin yarısından fazlası (%58) yılda üç kez yayımlanmaktadır. Türkiye adresli dergilerden sadece altı tanesi yayın hayatına başladığından beri özel sayı çıkarmıştır. *Electronic Journal of Vocational Colleges* dergisi 10 özel sayı ile dikkati çekmektedir. Özel sayı çıkarıyor olması bir derginin sahte dergi olduğu anlamına gelmemekle beraber her türlü çalışmayı kabul eden yağmacı dergiler özel sayı başlığı altında yayın sayılarını ve dolayısıyla gelirlerini artırma yoluna gitmektedirler.

Söz konusu dergilerin kurulları incelenecek olursa; 41 derginin editörler kurulunda toplam 1865 kişi bulunmaktadır, bunların 726 tanesi (%39) Türkiye adresli kurumlardandır. %72'sinin ise yine baş editörü Türk'tür. Ek olarak listedeki Türk olmayan dergilerin editör kurulunda 612 Türk yer almaktadır (tekil sayı: 237). Diğer bir deyişle bir kişinin birden fazla derginin editör kurulunda bulunma oranı %39'dur.

Dergilerin konu dağılımına bakıldığında genellikle -Beall'in yağmacı dergi kriterlerinden biri olan- geniş kapsamlı oldukları göze çarpmaktadır. Dergilerden 31 tanesinin çok disiplinli ve çok farklı alanlardan araştırmaları kabul ettiği gözlenmiştir. Hatta bazı dergiler konu kısıtlamasına gitmeyerek kapsamını tüm alanlar olarak belirtmiştir.

TÜBİTAK ULAKBİM tarafından geliştirilen TR Dizin, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler alanlarındaki makaleleri içeren bibliyografik ve tam metin bir veri tabanıdır (Cahit Arf Bilgi Merkezi [CABİM], 2018a). Bir derginin TR Dizin'de yer alabilmesi için ön koşullar, dergi değerlendirme kriterleriyle beraber bu kriterlerin izleme süreleri olduğu için Beall'in listesinde yer alan dergilerin burada olması düşük bir olasılık olarak görülse de Beall'in listesindeki Türk dergilerden Cumhuriyet Science Journal, TR Dizin'de yer almaktadır. Bu durumun birkaç nedeni olabilir. TR Dizin, bu dergiyi dizine alırken, bazı noktaları gözden kaçırmış olabilir ya da Beall'in listesindeki her dergi sahte veya yanıltıcı değildir. Yani bu dergi yağmacı değil, düşük kalitede bir dergi olabilir. Literatürdeki Beall listesine yer alan bu dergilerinin hepsinin yağmacı olmayabileceği, düşük kalitede dergiler olabileceği eleştirisinin (Shamseer ve Moher, 2017) burada bir neden olarak karşımıza çıkma ihtimali bulunmaktadır.

Beall'in listesindeki Türk dergilerden *Journal of Clinical and Analytical Medicine (JCAM)* ise otorite atf dizini Web of Science'in (WoS) çekirdek koleksiyonuna dahil edilen ESCI'de (Emerging Source Citation Index) dizinlenmektedir. Ayrıca dünyanın önde geçen açık erişim platformlarından Açık Erişim Dergiler Dizini (Directory of Open Access Journals – DOAJ) web sitesinde 12.000 dergi ve bu dergilerde yer alan üç milyondan fazla makale dizinlenmektedir (<https://doaj.org/about>). Beall'in listedeki altı Türkiye adresli dergi<sup>7</sup> de halihazırda DOAJ'da yer almaktadır. Açık erişimli sahte dergilerin DOAJ'da ineksenme oranlarının fazla olmasının bir nedeni de Üst Veri Harmanlama Protokolü'nün<sup>8</sup> ilk kez bu platformda uygulanmasıdır. Bu Protokolle beraber bu platformda dizinlenen dergiler daha görünür hale gelmiştir. Bu durum tüm dergiler gibi sahte dergiler için de cezbedici bir durumdur. Bu uygulamadan sonra DOAJ'da dizinlenen dergilerin sayısı hızla artmaya başlamıştır (Olijhoek, Bjørnshauge ve Mitchell, 2015). Yağmacı dergilerin bu platformda çokça bulunmasının diğer bir nedeni ise dergilerin DOAJ'a kabulü için belirlenen kriterlerin ilk yıllarda şimdiki kadar katı olmamasıdır (Stenson, 2011, s. 3). Bir süre sonra ise bazı dergiler DOAJ'dan çıkarılmaya başlanmıştır.<sup>9</sup> Örneğin Beall'in listesindeki Türkçe dergilerden de altı tanesi DOAJ'da indekslenmiş ve sonra çıkarılmıştır.

Türkiye'de akademik süreli yayıncılığın, kaliteli ve standartlara uygun olarak gelişmesini sağlamak amacıyla kurulan platformlardan biri de DergiPark'tır. Bu platform, TÜBİTAK ULAKBİM tarafından yürütülen, ulusal akademik dergilerin elektronik ortamda yayımlanmasına imkân sağlayan barındırma ve süreç yönetimi hizmetidir (CABİM, 2018b). DergiPark platformu her ne kadar bir dizinleme sistemi olmasa da DergiPark katılım sözleşmesinde yer alan düzenli yayımlanma seçeneği bu çalışmanın konusu olan Beall listesinin kriterlerinden birisiyle örtüşmektedir. DergiPark platformu, derginin dizinleme sistemlerinde yer alabilmesi için standart bir alt yapı sunmaktadır ve dergilerin dizinlere girme kriterlerini sağlama sorumluluğu kendilerine aittir.

İlgili madde "Dergi, akademik ve hakemli bir dergi olduğunu, DergiPark'ta yer aldığı sürece ilan ettiği periyotta düzenli olarak yayımlanmaya devam edeceğini, yayın etik kurallarına uyacağını ve DergiPark'ın Açık Erişim dergilere ücretsiz verdiği paralı hizmet koşullarına uyacağını bu sözleşmeyle kabul ve taahhüt eder." şeklindedir.

Beall listesindeki 41 Türk dergiden 10 tanesi DergiPark'ta yer almaktadır. Bu dergilerden sadece üç tanesi düzenli olarak yayımlanmasına karşın DergiPark sözleşmesini kabul ettiklerine göre artık düzenli yayımlanacakları öngörülmektedir (Tablo 4).

7 Cumhuriyet Science Journal, International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS), European International Journal of Science and Technology (Center for Enhancing Knowledge, UK), European Journal of Educational Research (EJER), International Journal of Psychology and Educational Studies (IJPES) ve Journal of Clinical and Analytical Medicine (JCAM)

8 Üst Veri Harmanlama Protokolü veri sağlayıcı konumundaki dergiler ile servis sağlayıcı konumundaki arama motoru servisleri arasında iletişim kurulmasına olanak sağlamaktadır.

9 Önce DOAJ'a eklenip saha sonra çıkarılan dergilerin listesine [https://docs.google.com/spreadsheets/d/183mRBRqs2jOyP0qZWXN8dUd02D4vL0M0v\\_kgYF8HORM/edit#gid=1650882189](https://docs.google.com/spreadsheets/d/183mRBRqs2jOyP0qZWXN8dUd02D4vL0M0v_kgYF8HORM/edit#gid=1650882189) adresinden erişilebilir.

**Tablo 4.** DergiPark'ta yer alan dergilerin düzenli yayımlanma durumları

Dergi Adı	Düzenli Yayımlanıyor mu?
Electronic Journal of Vocational Colleges	Evet
Cumhuriyet Science Journal	Evet
International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)	Evet
European Journal of Educational Research (EUJER)	Hayır
Education Reform Journal	Hayır
International Journal of Engineering and Technology (IJET)	Hayır
International Journal of Renewable Energy Research (IJER)	Hayır
International Journal of Research in Education and Science	Hayır
International Refereed Journal Of Architecture and Design	Hayır
The Ulutas Medical Journal	Hayır

Yağmacı dergilerle ilgili bir diğer önemli nokta da yazarlardan talep ettikleri makale işlem ücretidir (article processing charge). Farklı iş modellerine sahip açık erişimli dergiler için bu ücret talep edilebileceği için, her makale işletim ücreti isteyen dergi yağmacı olarak nitelendirilmemelidir. Fakat makale değerlendirme süresinin çok kısa olduğu ve makale işletim ücreti istenen dergilerden şüphelenilmesinde fayda vardır. Bu konuyla ilgili, Beall'in listesindeki sekiz derginin web sitesinde ne kadar işlem ücreti aldığı bilgisi bulunmaktadır. Söz konusu dergilerin ücretleri makale başına 35 ile 120 dolar arasındadır.

Dergilerin değerlendirme sürecinin çok kısa olması ve çok farklı konularda makaleleri kolaylıkla kabul ettiğinin en önemli göstergelerinden birisi, yıllık ortalama makale sayısıdır. Bu bağlamda Beall listesindeki Türk dergiler için yıllık ortalama makale sayısı da incelenmiştir. Mevcut dergilerde yer alan yıllık ortalama makale sayısı 82, söz konusu makalelerin ortalama sayfa sayısı ise 1473'tür. Disiplinden disipline farklılık gösterse de dergilerin yarısından fazlasının (%58) yılda ortalama üç sayısı olduğu düşünüldüğünde, her sayıda ortalama 27 makalenin yer almasının bir dergi için çok fazla olduğu göze çarpmaktadır.

Derginin genel olarak etkisini gösteren dergi etki faktörü, bir dergide yayımlanan makalelere yapılan "ortalama" atıf sayısı olarak tanımlanabilir (Garfield, 1972). Dergilerin kalitesi ile ilgili olarak en çok kullanılan gösterge etki faktörü olduğu için, dergiler web sitelerinde bu göstereye de yer vermektedirler. Beall listesinde yer alan Türk dergilerin sadece dört tanesi dergi etki faktörü değeri bilgisini web sitesinde paylaşmıştır.



## Sonuç ve Öneriler

Bilim; geliştirilen kuramların, öne sürülen hipotezlerin bilimsel yöntemler kullanılarak doğrulanması/yanlışlanmasıyla gelişir (Tonta, 2015, s. 235). Bu bağlamda yağmacı dergilerde yer alan düşük kaliteli çalışmaların yıkıcı etkisi, birikimsel bir süreç olan bilimin "kirlenmesi" olarak ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda bulaşıcı olan bu etki, bilimsel değerlendirmeden geçirilmemiş çıktıların başka çalışmalarda yer alması ile içinden çıkmaz bir hal almaktadır. Bilinçli ya da bilinçsiz olarak bu döngüye katılan araştırmacılar sebebiyle ağ giderek büyümekte ve telafisi mümkün olmayan sonuçlara yol açmaktadır.

Sayıları ciddi oranda artan yağmacı dergilerin önünü alabilmek için ülkemizde çeşitli önlemler alınmaktadır. Örneğin TR Dizin ve DergiPark gibi platformlar süreli yayıncılığın, kaliteli ve standartlara uygun olarak gelişmesini ve işlenmesini sağlamak amacıyla kurulmuştur. Fakat her ne kadar kriterleri net olsa da yağmacı nitelikteki dergiler bu platformlarda da yer alabilmişlerdir. Burada hatırlatılması gereken bir diğer nokta, literatürde Beall listesine yapılan eleştirilerdir. Beall'in listesinde yer alan dergiler çoğunlukla yağmacı dergi niteliğinde olsa da kesin olarak yağmacı dergi olarak nitelendirilmemelidir. Literatürde bu konudaki eleştiriler genel olarak listenin önyargılı ve keyfi olarak oluşturulduğu, dergilerin listede yer almasına neden olan kriterlerin sadece yağmacı dergilere özgü olmadığı ve gayri meşru dergileri de kapsadığı yöndedir. Bu sebeple Beall listesinde yer alan her dergilerin kesin olarak yağmacı dergi kapsamına alınmadan önce tüm göstergeler dikkatlice incelenmelidir.

Ülkemizde öncelikli olarak teşvik programlarının ve değerlendirme kriterlerinin gözden geçirilmesi önerilmektedir. Teşvik programlarının ülkelerin hem bilimsel hem de ekonomik gelişmeye katkı sağlayacak biçimde oluşturulması gerekmektedir. Oysa gelişmekte olan diğer birçok ülke gibi ülkemizde de teşvik programları makalelerin kalitesini dikkate almak yerine, nicelik odaklı uygulamalardan oluşmaktadır. Dolayısıyla yayın değerlendirme süreçlerinin detaylı yapılmadığı, her konudaki makalenin kolayca kabul edildiği dergilerin sayısında ciddi artış gözlenmektedir. Bu bağlamda araştırma bulgularında göze çarpan noktalardan biri Beall listesindeki dergilerin yayın organlarına göre dağılımdır. Söz konusu dergilerin üçte birinin yayın organının üniversite olması kanımızca manidardır. Bu bulgular akademik yükselme, teşvik ya da bireysel ödül amacı güdüldüğü hipotezini destekler niteliktedir.

Üzerinde durulması gereken bir diğer önemli nokta da bilinçsiz araştırmacıların yağmacı dergiler konusunda bilinçlendirilmesidir. Bu konuda farkındalık oluşturmak için yapılacak tüm çalışmalar, iyileştirici sonuçlara yol açacaktır. Bilinçli olarak çalışmalarının yağmacı dergilerde yer almasını isteyen araştırmacılar için ise akademik performans değerlendirme sisteminde düzenleme yapılması ve nitelik odaklı değerlendirme sistemleri geliştirilmesi önemlidir. Bu bağlamda kalite odaklı politikaların üretilmesi ve uygulanması, bilimsel yayınlarımızın etkisini de arttıracaktır.

## Kaynakça

- Al, U., ve Soydal, İ. (2015). Bilimsel iletişimin farklı bir yüzü: Geri çekilen makaleler [The other face of scholarly communication: Retracted articles]. *Prof. Dr. İrfan Çakın'a Armağan* içinde (ss. 22-37).
- Anderson, R. (2015a, 11 Mayıs). Should we retire the term "predatory publishing"? [Web blog yazısı]. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2015/05/11/should-we-retire-the-term-predatory-publishing/> adresinden erişildi.
- Anderson, R. (2015b, 17 Ağustos). Deceptive publishing: Why we need a blacklist, and some suggestions on how to do it right [Web blog yazısı]. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2015/08/17/deceptive-publishing-why-we-need-a-blacklist-and-some-suggestions-on-how-to-do-it-right/> adresinden erişildi.
- Anderson, R. (2017a, 25 Temmuz). Cabell's new predatory journal blacklist: A review [Web blog yazısı]. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2017/07/25/cabells-new-predatory-journal-blacklist-review/> adresinden erişildi.
- Anderson, R. (2017b, 4 Aralık). Federal Trade Commission and National Institutes of Health take action against predatory publishing practices [Web blog yazısı]. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2017/12/04/federal-trade-commission-national-institutes-health-take-action-predatory-publishing-practices/> adresinden erişildi.
- Türkiye sahte akademik makale basım merkezlerinden biri. (2018, 8 Ağustos). *artigercek.com*. <https://www.artigercek.com/haberler/turkiye-sahte-akademik-makale-basim-merkezlerinden-biri> adresinden erişildi.
- Beall, J. (2012). Predatory publishers are corrupting open access. *Nature*, 489(7415), 179.
- Beall J. (2016a). Dangerous predatory publishers threaten medical research. *Journal of Korean Medical Science*, 31(10), 1511-1513. <https://doi.org/10.3346/jkms.2016.31.10.1511> adresinden erişildi.
- Beall, J. (2016b). Essential information about predatory publishers and journals. *International Higher Education*, (86), 2-3. <https://ejournals.bc.edu/ojs/index.php/ihe/article/viewFile/9358/8368> adresinden erişildi.
- Cahit Arf Bilgi Merkezi. (2018a). *TR Dizin Sıkça Sorulan Sorular*. <http://cabim.ulakbim.gov.tr/tr-dizin/tr-dizin-sikca-sorulan-sorular/> adresinden erişildi.
- Cahit Arf Bilgi Merkezi. (2018b). *DergiPark Sıkça Sorulan Sorular*. <http://cabim.ulakbim.gov.tr/dergipark/dergipark-sikca-sorulan-sorular/> adresinden erişildi.
- Christopher, M. M. ve Young, K. M. (2015). Awareness of "predatory" open-access journals among prospective veterinary and medical authors attending scientific writing workshops. *Frontiers in Veterinary Science*, 2, 22. doi:10.3389/fvets.2015.00022
- Cress, P. (2017a, 11 Aralık). Guest post: When authors get caught in the predatory (illegitimate publishing) net [Web blog yazısı]. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2017/12/11/guest-post-authors-get-caught-predatory-illegitimate-publishing-net/?informz=1> adresinden erişildi.
- Cress, P. E. (2017b). Are predatory conferences the dark side of the open access movement? *Aesthetic Surgery Journal*, 37(6), 734-738. doi: 10.1093/asj/sjw247

- Farmer, H. (2017, 23 Ocak). Beall's list and what we need to replace it. [Blog yazısı]. [https://www.science20.com/hontas\\_farmer/bealls\\_list\\_and\\_what\\_we\\_need\\_to\\_replace\\_it-224844](https://www.science20.com/hontas_farmer/bealls_list_and_what_we_need_to_replace_it-224844) adresinden erişildi.
- Garfield, E. (1972). Citation analysis as a tool in journal evaluation. *Science*, 178, 471-479. doi: 10.1126/science.178.4060.471.
- Gasparyan A. Y, Yessirkepov M, Diyanova S. N. ve Kitas G. D. (2015). Publishing Ethics and Predatory Practices: A Dilemma for All Stakeholders of Science Communication. *J Korean Med Sci*, 30(8),1010-1016. <https://doi.org/10.3346/jkms.2015.30.8.1010> adresinden erişildi.
- Kaptan, S. (1977). *Bilimsel araştırma teknikleri*. Ankara: Tekişik Matbaası.
- Markowitz, D. M., Powell, J. H. ve Hancock, J. T. (2014, 15-18 Haziran). *The writing style of predatory publishers*. 121st ASEE Annual Conference & Exposition'da sunulan bildiri, Indianapolis, IN. <http://www.asee.org/public/conferences/32/papers/8614/view> adresinden erişildi.
- Meadows, A. (2017, 5 Aralık). Illegitimate journals and how to stop them: An interview with Kelly Cobey and Larissa Shamseer [Web blog yazısı]. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2017/12/05/illegitimate-journals-stop-interview-kelly-cobey-larissa-shamseer/> adresinden erişildi.
- Moher, D. ve Srivastava, A. (2015). You are invited to submit. *BMC Medicine*, 13(180), 1-4. doi:10.1186/s12916-015-0423-3
- Moher, D., Shamseer, L., Cobey, K. D., Lalu, M. M., Galipeau, J., Avey, M. T., ... Ziai, H. (2017). Stop this waste of people, animals and money. *Nature News*, 549, 23-25. [https://www.nature.com/polopoly\\_fs/1.22554!/menu/main/topColumns/topLeftColumn/pdf/549023a.pdf](https://www.nature.com/polopoly_fs/1.22554!/menu/main/topColumns/topLeftColumn/pdf/549023a.pdf) adresinden erişildi.
- Nelson, N. ve Huffman, J. (2015). Predatory journals in library databases: How much should we worry? *Serials Librarian*, 69(2), 169-192. doi:10.1080/0361526X.2015.1080782
- Nwagwu, W. E. ve Ojemeni, O. (2015). Penetration of Nigerian predatory biomedical open access journals 2007-2012: A bibliometric study. *Learned Publishing*, 28(1), 23-34. doi:10.1087/20150105
- The Organisation for Economic Co-operation and Development. (2018). DAC List of ODA recipients effective for reporting on 2018, 2019 and 2020 flows. [https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DAC\\_List\\_ODA\\_Recipients2018to2020\\_flows\\_En.pdf](https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DAC_List_ODA_Recipients2018to2020_flows_En.pdf) adresinden erişildi.
- Oermann, M. H., Conklin, J. L., Nicoll, L. H., Chinn, P. L., Ashton, K. S., Edie, A. H. ve Budinger, S. C. (2016). Study of predatory open access nursing journals. *Journal of Nursing Scholarship*, 48(6), 624-632. <https://pdfs.semanticscholar.org/7035/dc08ea5d07d5d76166fa1da375e2e6e9ac71.pdf> adresinden erişildi.
- Olijhoek, T., Bjørnshauge, L. ve Mitchell, D. (2015). Criteria for open access and publishing. *ScienceOpen Research*, 0(0), 1-8. doi: 10.14293/S2199-1006.1.SOR-EDU.AMHUHV.v1
- Shamseer, L. ve Moher, D. (2017, 27 Mart). Thirteen ways to spot a 'predatory journal' (and why we shouldn't call them that) [Web blog yazısı]. <https://www.timeshighereducation.com/blog/thirteen-ways-to-spot-a-predatory-journal-and-why-we-shouldnt-call-them-that> adresinden erişildi.

- Shamseer, L., Moher, D., Maduekwe, O., Turner, L., Barbour, V., Burch, R. ve Shea, B. J. (2017). Potential predatory and legitimate biomedical journals: can you tell the difference? A cross-sectional comparison. *BMC medicine*, 15(1), 1-14.
- Shen, C. ve Björk, B. C. (2015). "Predatory" open access: A longitudinal study of article volumes and market characteristics. *BMC Medicine*, 13(1), 1-15. <http://doi.org/10.1186/s12916-015-0469-2> adresinden erişildi.
- Stenson, L. (2011). The development of Directory of Open Access Journals. *ScieCom Info*, 7(1). <https://www.scienceopen.com/document/read?vid=2befee62-f9c0-4dc8-93c5-790d6102877d> adresinden erişildi.
- Şahin, M. K, İğde, F. A. A. ve Dikici, M. F. (2017). Predatör dergilere dikkat. *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 21(3), 102-105.
- Şencan, İ. (2017). Ya "Sahte"yse? *Türk Kütüphaneciliği*, 31(4), 445-448. doi: 10.24146/tkd.2017.20
- Taşkın, Z. (2018). Çöp yayınlar başarıyı ölçmemeli. *Herkese Bilim Teknoloji*, 108.
- Tonta, Y. (2015). Açık bilim ve açık erişim. U. Al ve Z. Taşkın (Yay. Haz.). *Prof. Dr. İrfan Çakın'a Armağan* içinde (ss. 235-250). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü.
- Wicherts, J. M. (2016). Peer review quality and transparency of the peer-review process in open access and subscription journals. *PLoS One*, 11(1), 1-19. doi:10.1371/journal.pone.0147913
- Xia, J., Harmon, J. L., Connolly, K. G., Donnelly, R. M., Anderson, M. R. ve Howard, H. A. (2015). Who publishes in "predatory" journals? *Journal of the Association for Information Science & Technology*, 66(7), 1406-1417. doi:10.1002/asi.23265